

Priopćenje

Godina: LXI.

Zagreb, 06. prosinca 2024.

ZTI-2024-1-2

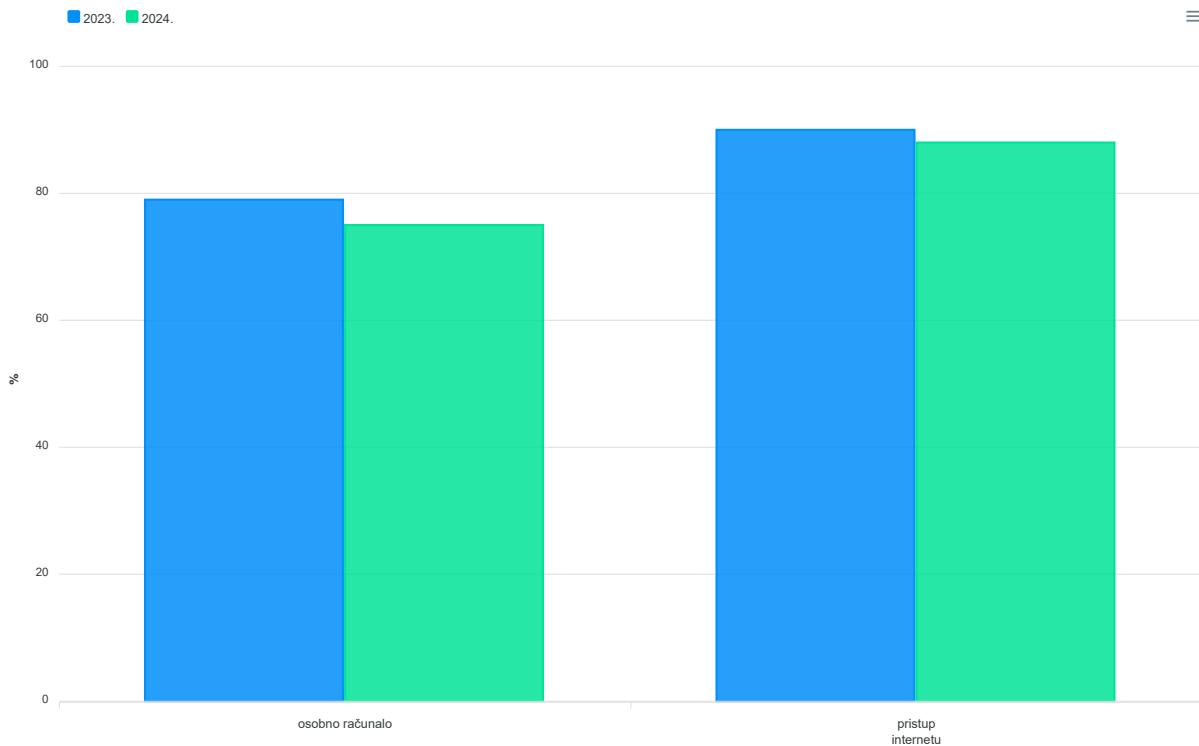
ISSN 1334-0557

PRIMJENA INFORMACIJSKIH I KOMUNIKACIJSKIH TEHNOLOGIJA (IKT) U KUĆANSTVIMA I KOD POJEDINACA U 2024.

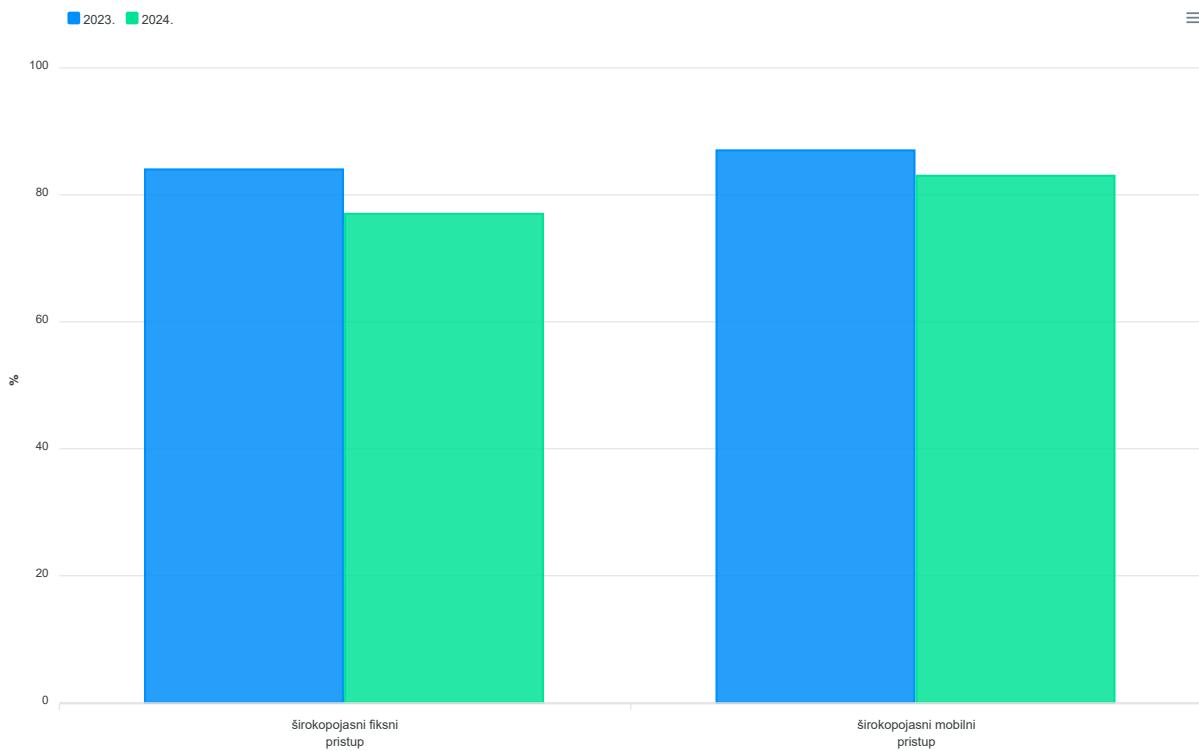
Tendencije

- Broj kućanstava opremljenih računalom i pristupom internetu nije bitnije odstupao od prethodne godine.
- Upotreba računala i interneta u svim je dobnim skupinama na prošlogodišnjoj razini.
- Udio kupaca putem interneta lagano je porastao; **52%** internetskih korisnika kupovalo je robu i usluge putem interneta.

G-1. OPREMLJENOST KUĆANSTAVA IKT-om U 2024.

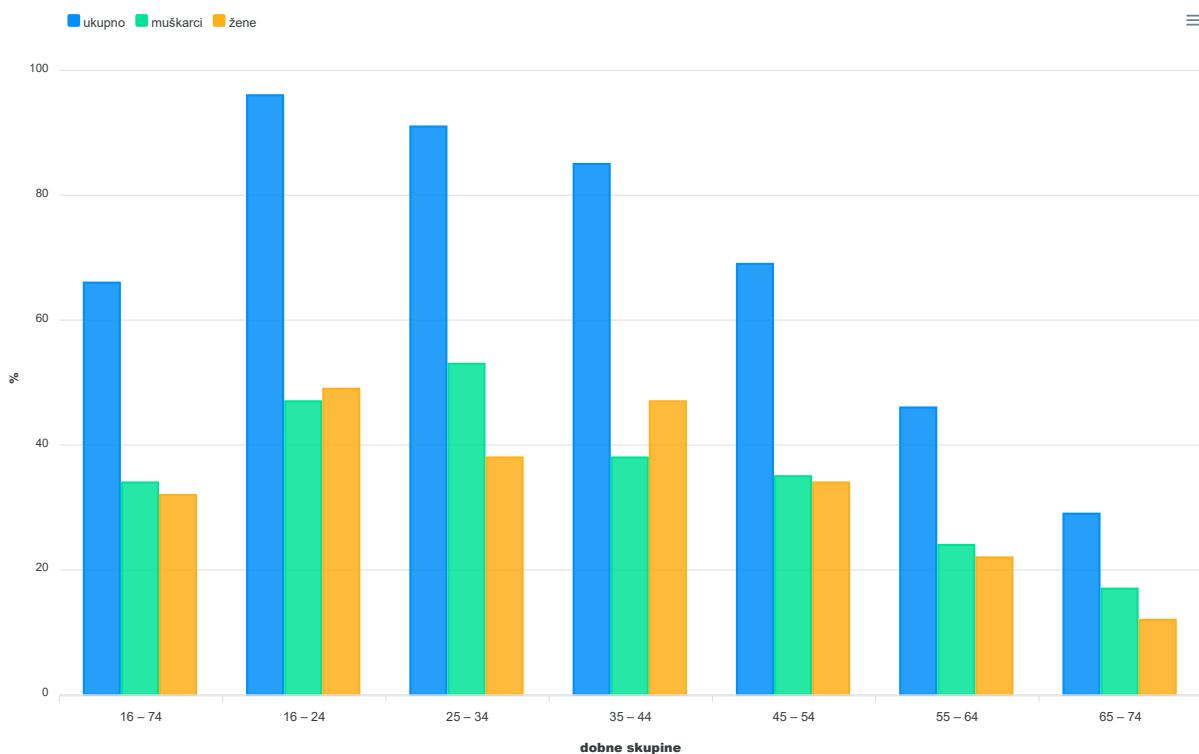

G-2. NAČINI PRISTUPANJA INTERNETU U KUĆANSTVIMA U 2024.

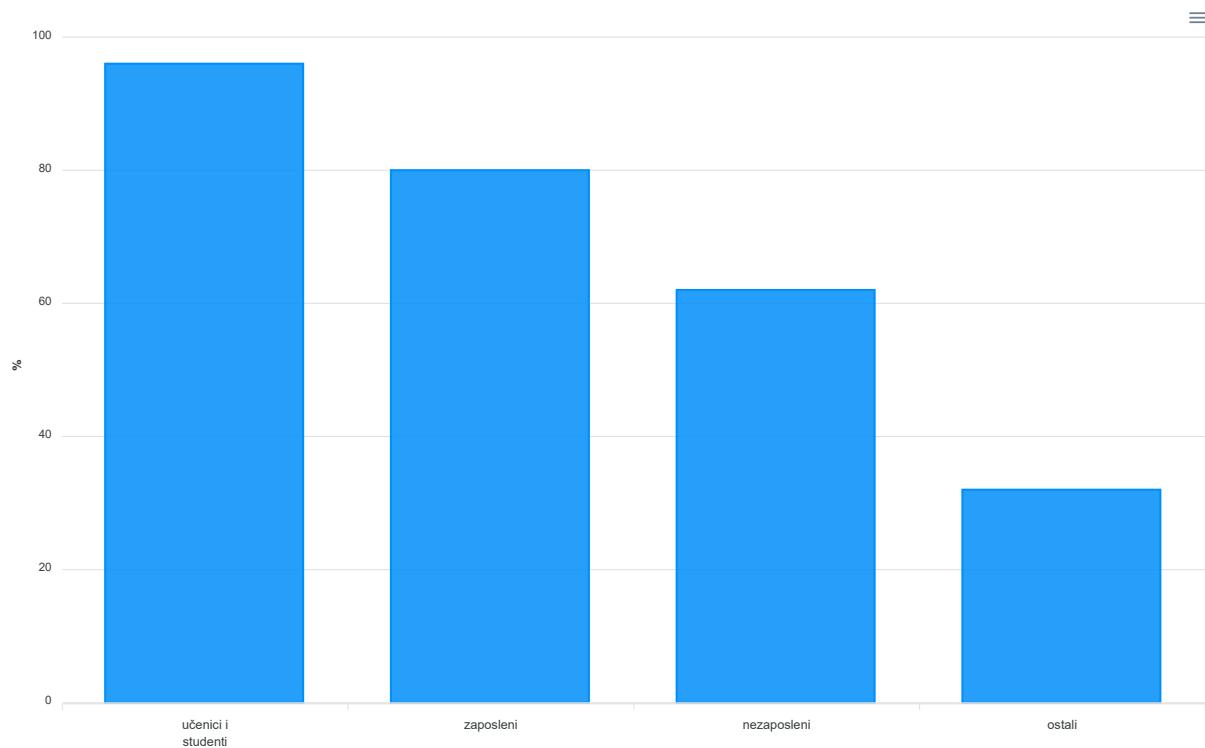

Rezultati istraživanja pokazali su da se opremljenost kućanstava IKT-om u Republici Hrvatskoj nije bitnije promjenila u odnosu na prethodnu godinu. Opremljenost kućanstava računalom i pristupom internetu u prethodne četiri godine pokazuje male varijacije. Postoji velika vjerojatnost da su oba pokazatelja dostigla stanje zasićenja.

G-3. KORISNICI RAČUNALA PO DOBNIM SKUPINAMA I PREMA SPOLU U 2024.

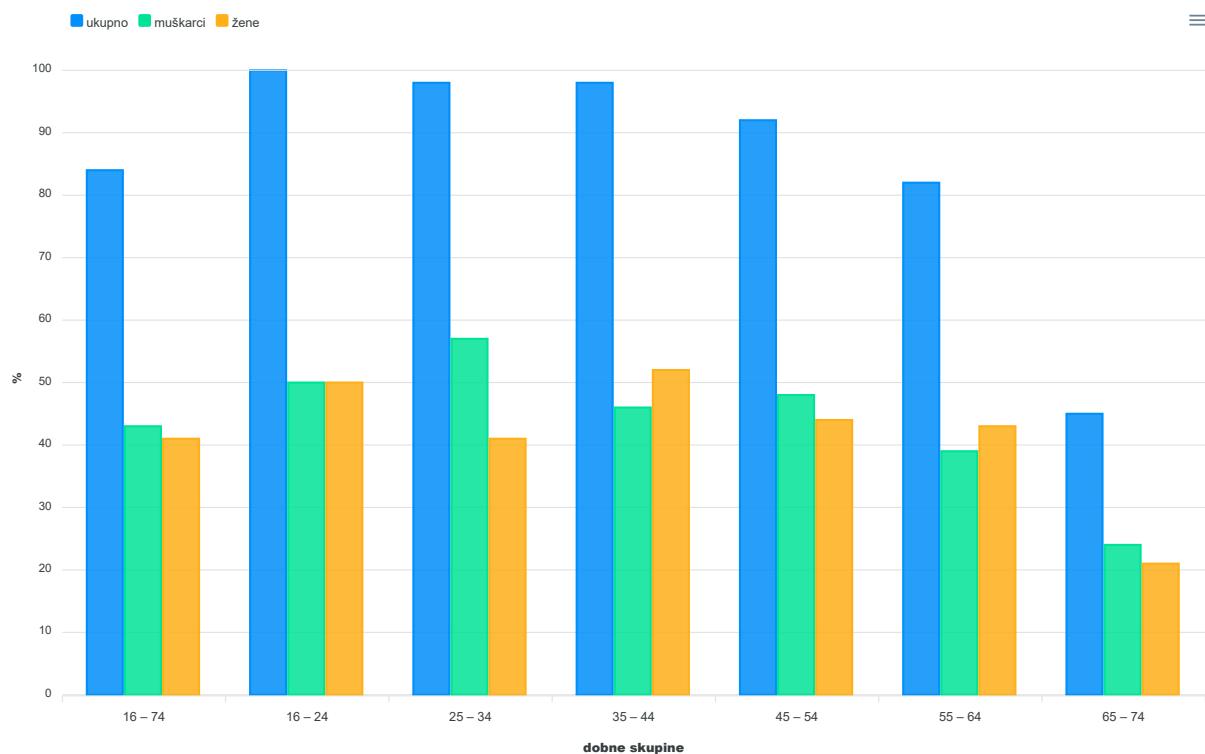

KORISNICI RAČUNALA PREMA RADNOM STATUSU U 2024.

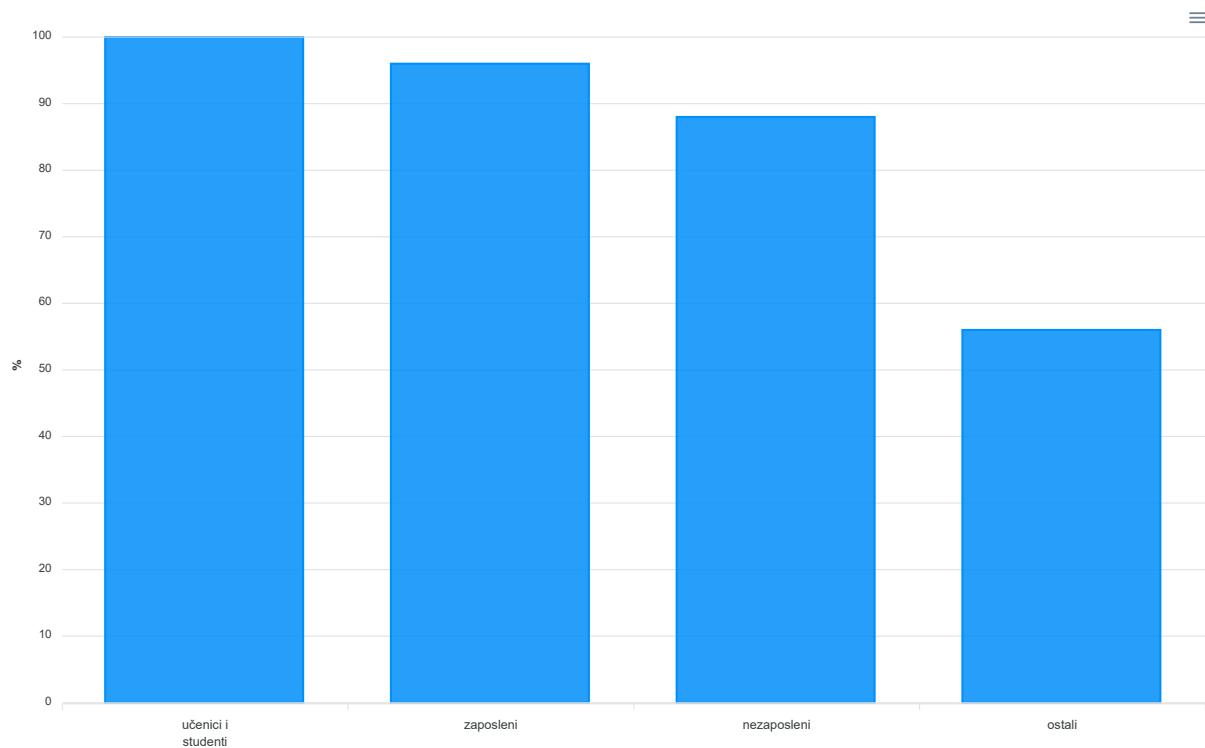

Distribucija korisnika računala po dobnim skupinama nije se bitnije promijenila u odnosu na prethodnu godinu. Najmlađa populacija i dalje prednjači u upotrebi računala, a broj korisnika opada proporcionalno njihovoj dobi. Sličan trend primjećen je i u strukturi prema radnom statusu, u kojoj učenici i studenti, kao najmlađa skupina, najčešće upotrebljavaju računala.

G-4. KORISNICI INTERNETA PO DOBNIM SKUPINAMA I PREMA SPOLU U 2024.

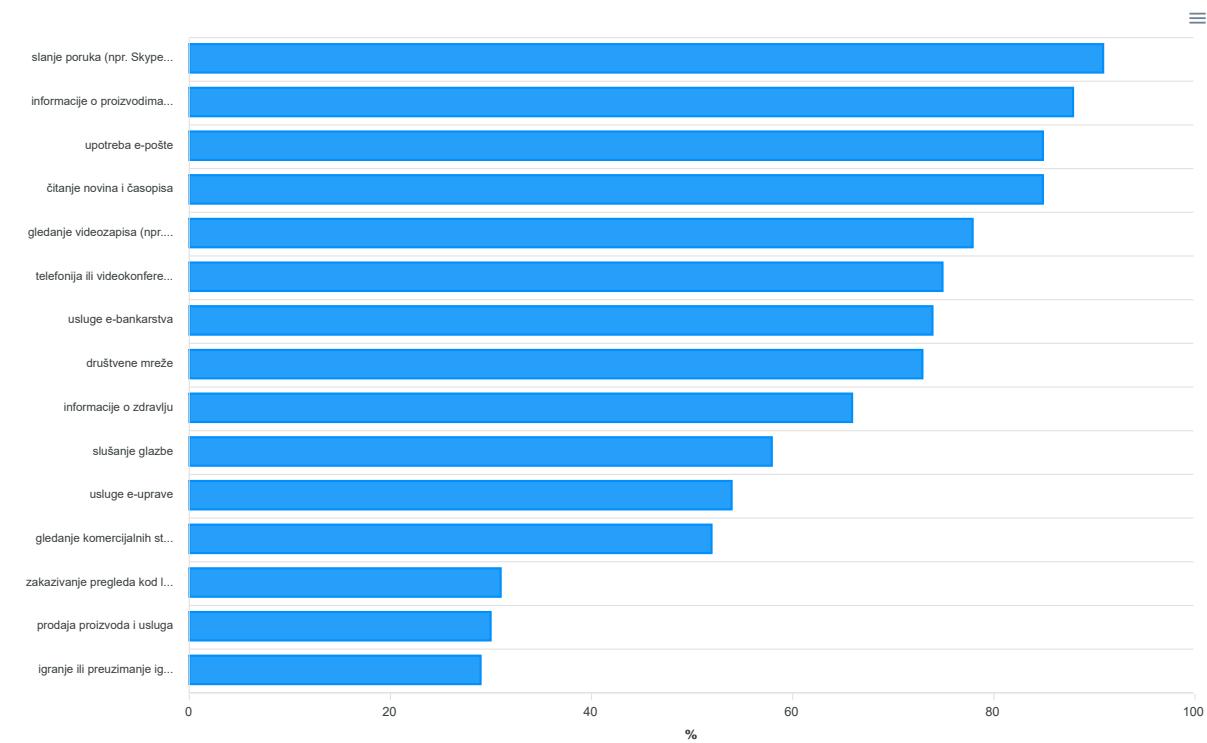

KORISNICI INTERNETA PREMA RADNOM STATUSU U 2024.

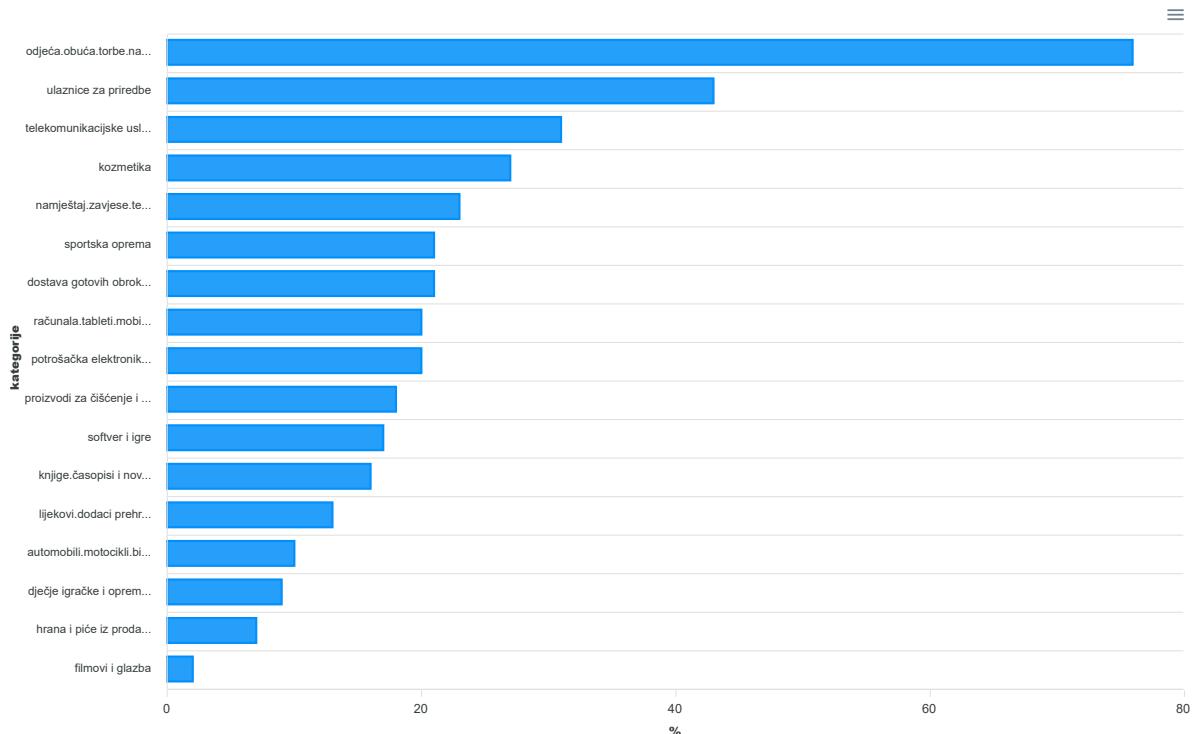
U gotovo svim dobnim skupinama primjećen je porast broja korisnika interneta u odnosu na prethodnu godinu. Najmlađa populacija očekivano prednjači u upotrebi interneta, a broj korisnika opada proporcionalno njihovoj dobi. Sličan trend primjećen je i u strukturi prema radnom statusu – učenici i studenti, kao najmlađa skupina, najčešće upotrebljavaju internet.

G-5. NAMJENA UPOTREBE INTERNETA KOD POJEDINACA U 2024.

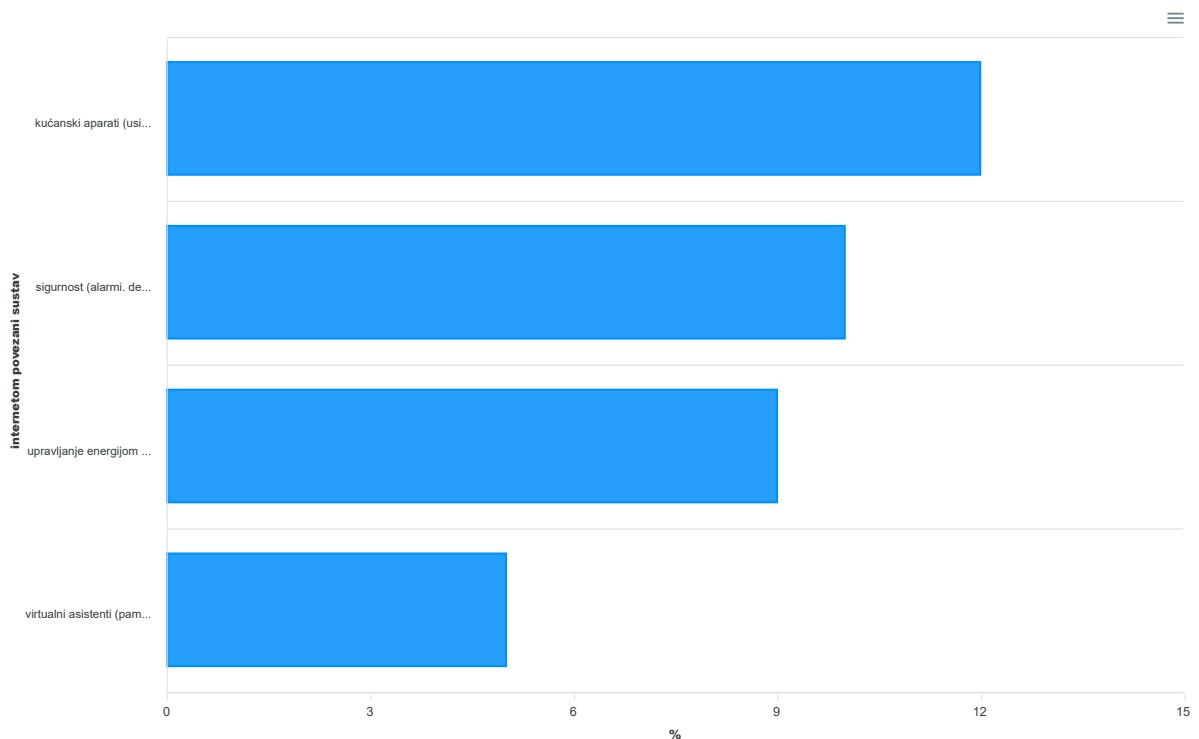
Usaporede li se rezultati s podacima iz prethodne godine, može se uočiti da se navike nisu bitnije promjenile. Pojedinci se najčešće koriste internetom za slanje poruka (91%), prikupljanje informacija o proizvodima i uslugama (88%), upotrebu e-pošte (85%), čitanje dnevnih novosti i časopisa (85%), gledanje videozapisa (78%) te telefoniju i videopozive (75%).

G-6. INTERNETSKA KUPNJA KOD POJEDINACA U 2024.

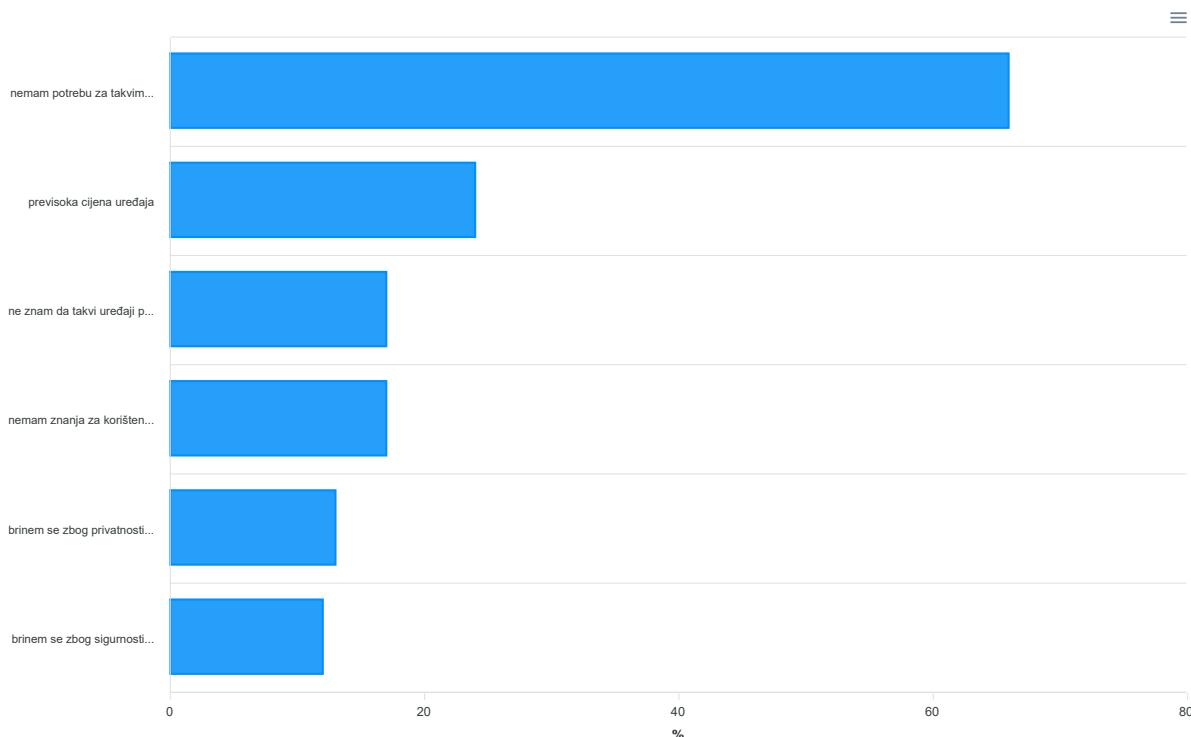
Rezultati istraživanja pokazuju da je porasla trgovina putem interneta. Robu i usluge putem interneta je kupovalo 52% internetskih korisnika, što je porast od 2% u odnosu na prethodnu godinu. Kad je riječ o navikama kupaca, najčešće se kupuju odjeća i obuća, ulaznice za priredbe, telekomunikacijske usluge te kozmetički proizvodi.

G-7. PRIMJENA SUSTAVA INTERNET STVARI (IoT) U 2024.

Vrlo mali broj ispitanika izjasnio se da se koristi nekim od sustava internet stvari u svojim domovima, manje od 15% ispitanika u svim navedenim kategorijama.

G-8. RAZLOZI NEKORIŠTENJA SUSTAVA INTERNET STVARI (IoT) U 2024.

Najveći broj ispitanika izjasnio se da nema potrebu za takvim sustavom (66%). Podjednak broj ispitanika izjasnio se da se ne koriste sustavom jer se brinu zbog privatnosti i zaštite podataka na uređajima te sigurnosti sustava zbog potencijalne opasnosti od hakiranja. Nadalje, 24% ispitanika izjasnilo se da je visoka cijena uređaja prepreka njihovu korištenju, dok 17% ispitanika uopće ne zna da takav sustav postoji.

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Svrha statističkog istraživanja

Podaci prikazani u ovom Priopćenju jesu procjene dobivene iz istraživanja IKT-DOM. To je godišnje istraživanje o primjeni informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) u kućanstvima i kod pojedinaca. Pruža informacije o računalnoj i informacijskoj pismenosti hrvatske populacije. Svrha tog istraživanja jest izmjeriti raširenost upotrebe računala i ostalih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, broj osoba u Republici Hrvatskoj koji su korisnici interneta i za koje svrhe upotrebljavaju internet. Podaci su važan izvor za provođenje politike u području informacijskog društva u Republici Hrvatskoj i EU.

Pravna osnova

Istraživanje IKT-DOM provedeno je 2024. prema Eurostatovim smjernicama, na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20. i 155/23.). Istraživanja su provedena u svim državama EU-a. Dakle, podaci su međunarodno usporedivi. Međunarodni podaci dostupni su na sljedećoj internetskoj adresi: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Digital_economy_and_society.

Koncepti i definicije koji se primjenjuju u istraživanju uskladjeni su s EU-ovom Metodologijom za statistike o Informacijskom društvu, 2024., a posebno s temeljnom Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća (EU) 2019/1700 o društvenoj statistici Zajednice.

Promatrane jedinice

Promatrane jedinice jesu osobe u dobi između 16 i 74 godine i njihova kućanstva. Odabrane osobe odgovaraju na pitanja iz upitnika, a u slučaju njihove odsutnosti na pitanja može odgovarati i neki drugi član kućanstva u ime odabrane osobe.

Referentno razdoblje

Sva pitanja u anketi odnose se na razdoblje od tri mjeseca prije provođenja ankete.

Okvir i veličina uzorka

Osnova za okvir uzorka jest Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine i telefonski imenici telefonskih operatera. Veličina uzorka je 5 498 osoba, čija je dob u vrijeme prikupljanja podataka bila između 16 i 74 godine.

Metoda prikupljanja podataka

Podaci su prikupljeni telefonskim intervjuem koji je praćen putem računala (CATI) te putem interneta upotrebom mrežnog (online) upitnika (CAWI).

Stupanj odaziva

Od ukupnog uzorka (5 498 jedinica) 5 442 jedinice bile su prihvatljive, a u istraživanju je sudjelovalo 3 340 osoba. To znači da je stupanj odaziva bio 61%, a stupanj prihvatljivosti 99%.

Definicije i objašnjenja

Broadband su širokopojasne tehnologije ili veze koje omogućuju brz prijenos podataka, osobito filmova, igara, videokonferencija putem internetske mreže (npr. ADSL, kabelska veza, UMTS, optička veza, VDSL, unajmljeni vod).

E-trgovina označuje kupnju ili naručivanje proizvoda i usluga putem interneta. Pisane elektroničke poruke ne smatraju se e-trgovinom.

IKT (informacijske i komunikacijske tehnologije) jesu softver i hardver upotrijebljeni za komuniciranje podacima (npr. računalo, telefaks, internet, fiksni ili mobilni telefon).

Internet je svjetska mreža računala, a komunicira na temelju standardnih internetskih protokola i omogućuje korisnicima razmjenu tekstualnih i audiovizualnih informacija.

UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) poznat je kao 3G tehnologija dizajnirana kao nasljednik GSM-a. Omogućuje korisniku prijenos slika i videozapisa, bežični prijenos velikih količina podataka te pristup internetu.

Internet stvari (IoT) podrazumijeva sustav međusobno povezanih računalnih uređaja, mehaničkih i digitalnih strojeva te predmeta koji mogu komunicirati i prenositi podatke preko mreže bez potrebe za ljudskim pristupom i interakcijom. Objekte u takvu sustavu moguće je podešavati preko interneta, programirati ih da izvršavaju zadatke, a mogu i međusobno razmjenjivati podatke.

Obrazovanje je podijeljeno na sljedeće razine:

- niže obrazovanje; uključuje osobe bez školskog obrazovanja ili s nedovršenim osnovnim obrazovanjem i pojedince sa završenom osnovnom školom
- srednje obrazovanje; uključuje osobe s višim tehničkim obrazovanjem i osobe s višim srednjoškolskim općim obrazovanjem
- visoko obrazovanje; uključuje osobe s visokim neakademskim obrazovanjem, osobe s profesionalno orijentiranim visokim obrazovanjem, fakultetskim obrazovanjem i osobe s poslijediplomskim obrazovanjem te magisterske i doktorske studije.

Kratice

ADSL	asimetrična digitalna preplatnička linija
EU	Europska unija
Eurostat	Statistički ured Europske unije
GSM	globalni sustav za mobilnu komunikaciju
NN	Narodne novine
VDSL	digitalna preplatnička linija vrlo velike brzine

U ovom Priopćenju objavljaju se podaci istraživanja koje je provedeno uz financijsku pomoć Europske unije. Za njegov sadržaj odgovoran je isključivo Državni zavod za statistiku te ni u kojem slučaju ne izražava stav Europske unije.

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111

Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Mario Vlajčević, načelnik Sektora demografskih i društvenih statistika
Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredio:
Hrvoje Markuš

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi

Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154, 48 06 115

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Preplata na publikacije

Telefon: (+385 1) 21 00 455

Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr